

Jädraån i Vattendomstolen

Inget nytt minikraftverk förrän markfrågan är löst

Rätt till fri elkraft och markägarfrågor.

De frågorna dominerade när Vattendomstolen på onsdagen gästade Järbo för att behandla en ansökan från Sandvikens energiverk att få bygga ett nytt minikraftverk i Jädraån.

Två förslag till utbyggnad har tagits fram. Minikraftverket ska ersätta den gamla och nedslitna kraftstationen vid Övre Finnäsfallet, strax ovanför Järbo samhälle.

Med på mötet fanns representanter från Sandvikens energiverk, markägare, länsstyrelsen och fiskeri-

nämnden.

Markägarna är inte motståndare till att energiverket bygger ett nytt kraftverk. Men de anser att markfrågan ännu inte är helt löst.

Dessutom finns en vattendom från 1946 som tillförsäkrar två markägare rätten till en viss mängd fri elkraft. Och den vattendomen gäller fortfarande, slog vattenrättsdomare Ingvar Tengström fast.

För markägarna var Ingvar Tengströms konstaterande en halv seger. De förlorade nämligen 1973 rätten till fri kraft när Sandvikens energiverk köpte det gamla kraftverket vid Övre Finnäsfallet.

Rätten till fri kraft har

markägarna haft sedan 1907. Då köpte Gestriklands Yllefabrik mark av Finnäs och Nordanå bymän. Och där fanns en överenskommelse om fri kraft.

Den rätten har sedan följt med i nya avtal när kraftverket vid Jädraån bytt ägare.

Sandvikens energiverk köpte kraftverket vid Övre Finnäsfallet 1973 av disponent Göran Larsson.

— Vi gjorde köpet under förutsättning att avtalet om fri kraft var reglerade mellan disponent Larsson och markägarna. I avtalstexten fick vi klarhet att så hade gjorts, förklarar Folke Hindrika på Sandvikens energiverk.

Men nu hävdar markägarna att de inte alls har lösts från kontraktet med Göran Larsson. De ska inte ha fått något engångsbelopp för att avstå från sin rätt till fri kraft.

Sandvikens energiverk har sedan 1973 inte gett markägarna någon fri elkraft.

— Vi har hela tiden utgått från att den frågan var avklarad med markägarna när vi övertog kraftverket, säger Folke Hindrika.

Men vattendomen från 1946 gäller fortfarande. Och markägarna har rätt till någon form av ersättning. Nu ska energiverket ta upp frågan med markägarna och försöka hitta en lösning.

— Några större pengar rör det sig inte om, försäkrar Folke Hindrika.

Större krav på ersättning för mark eller annat kan heller inte energiverket ta på sig. Ett nytt kraftverk vid Övre Finnäsfallet kostar enligt energiverkets beräkningar över 4,5 milj kr att bygga. Bruttointäkterna varje år skulle stanna vid 405 000 kr. Och det är för lite för att projektet ska vara lönsamt.

— Vi kan köpa billigare elkraft från Vattenfall. Men för Järbo samhälle kan ett minikraftverk vara bra att ha som reservkraftverk, förklarar Bengt Olausson chef vid Sandvikens energiverk.

Något beslut om utbyggnad har energibolaget heller

inte tagit. Men man vill ha projektet i beredskap, både av energi- och arbetsmarknadsmässiga skäl och vill att vattendomstolen ger klartecken för en utbyggnad inom en tioårsperiod.

Två alternativ för utbyggnaden diskuteras. Markfrågan är inte helt löst. Men energibolaget äger till övervägande delen marken som kommer att beröras vid en utbyggnad. Markfrågorna ska man nu försöka lösa gemensamt med Nordanå och Finnäs byalag.

När väl kommunen löst markfrågorna kan vattendomstolen ta ställning i frågan.

P-O GRÖNBERG